

اذن ورود

اَللّٰهُمَّ اِنِّ قُلُوْبَ الْمُتَحَبِّثِيْنَ اِلَيْكَ وَاللّٰهَۃُ

وَسُبُلُ الرَّاغِبِيْنَ اِلَيْكَ شَارِعُوْا اَعْلَامَ الْقَاصِدِيْنَ اِلَيْكَ وَاِضْحِكْهُ

وَأَفْنِدْهُ الْعَارِفِيْنَ مِنْكَ فَارِعْمَهُ وَاَصْوَاتِ الدَّاعِيْنَ اِلَيْكَ صَاعِدَةً

وَأَنْوَابَ الْاِجَابَةِ لَهُمْ مَفْتَحَهُ

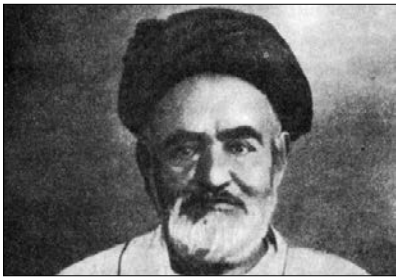
چکامه های زیارت

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

سید اشرف الدین حسینی گیلانی متولد ۱۲۴۹ هجری شمسی در قزوین و متوفی ۱۳۱۳ هجری شمسی در تهران، مشهور به نسیم شمال، نویسنده و مدیر روزنامه نسیم شمال از روزنامه های دوره مشروطیت ایران بود.

نسیم شمال شعری برای امام رضا(ع) سروده است که در آن، مصرع «با آل علی هر که در افتاد ورافتاد» تکرار شده است. حافظ شیرازی در یک شعر، مصرعی را با این وزن سروده است:

بسن تجربه کردیم در این دیر مکافات
باُرد کُشان هر که در افتاد بر افتاد
برخی، شعر نسیم شمال را در واکنش به توب بستن حرم امام رضا(ع) توسط نیروهای روسیه در ۱۲۹۱ هجری شمسی دانسته اند.

دیدش به سرم باز هوای دگر افتاد

در خواب مرا سوی خراسان گذر افتاد

چشمم به صریح شه والا گهر افتاد

این شعر همان لحظه مرا در نظر افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

این قیر غریب الغر با خسرو طوس است
این قیر مُغیث الصفا شمس شُوس است
خاک در او، مرجع ارواح و نفوس است
باید ز وصدق، بر این خاک در افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

این روضه پر نور، به جنت زده پهلوی

مغر ملک از عطر نسیمش شده خوشبو

بشیدن نسیم سحر ی رایحه او

کز بوی بهشتیش، چنین بی خبر افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

حوران بهشتی زده اند در حرمش صف
خیل ملک از نور، طبق ها همه بر کف
شاهان به ادب در حرمش گشته مشرف
این جاست که تاج از سر هر تاجور افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

اولاد علی شافع بوم عرصا تاند
دارای مقامات رفیع الدر جات اند
در روز قیامت همه اسباب نجات اند
ای وای بر آن کس که به این آل در افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

کام و دهن از نام علی یافت حلاوت
گل در چمن از نام علی یافت طراوت
هر کس که به این سلسله بنمود عداوت
در روز جزا جایگش در سفر افتاد

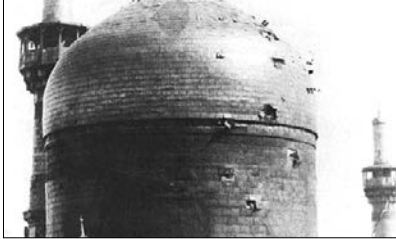
با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

هر کس که به این سلسله پا ک جفا کرد
بد کرد و نفهمید و غلط کرد و خطا کرد
دیدگی که یزید از ستم و کینه چه ها کرد
آخر به در گرفت و به روحش شرر افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

ای قبله هفتم که تویی مظهر یاهو
ای حجت هشتم که تویی ضامن آهو
ما جمله نمودیم به سوی حرم تو رو
از عشق تو در قلب و دل ما شر افتاد

با آل علی هر که در افتاد ورافتاد

خدا یا دل های فروتنان، سرگردان به سوی توست

و راه های مشتاقان به در گاهت نمایان است

و نشانه های قاصدان کوی ات پیدا است، و دل های عارفان از تو هراسان است

و صدای خوانندگان به جانب تو بلند است، و در های اجابت به رویشان گشوده است

فرازی از زیارت امین...!

تاریخچه مهمانسرای حضرت رضا (ع) به روایت اسناد

۴۳۵ سال اطعام روزانه در حرم رضوی

مجدد موقوفات غضب شده، تمام آستان
قدس از جمله مهمانسرا، سرو سامان یافت
و حیاتی دوباره پیدا کرد. این کارشناس
اداره اسناد آستان قدس رضوی اضافه
کرد: در این دوره مهمانسرا برای نخستین
بار به دو بخش جداگانه «کارخانه مبار که

مطبخ معمره، مطبخ خانه، مطبخ سر کار
فیض آثار، مطبخ آستان قدس، کارخانجات
مهمانخانه، مهمانخانه زواری، کارخانجات
مبار که، شیلان و... نیز نام برده شده است.
این کارشناس اداره اسناد آستان قدس
رضوی درباره مکان مهمانسرا نیز بیان کرد:
بر طبق کتاب «عالم آرای نادری» می توان
گفت مهمانسرا در دوره های صفویه و
جعفرآبادی با اشاره به برخی از هزینه های

داد: از اواسط دوره قاجار که مهمانسرا به
دو قسمت زائران و خادمان تقسیم شده
است، مهمانسرای زوار در بالاخیابان و
مهمانسرای اعیان و خدام در پایین خیابان
حرم مطهر رضوی قرار داشت. پورمحمدتقی
جعفرآبادی با اشاره به برخی از هزینه های
مختلف مهمانسرا همچون تعمیرات
ساختمانی، سوخت مطبخ، سفیدگری
ظروف، تهیه مواد غذایی و پرداخت حقوق به
کارکنان گفت: همواره موقوفات و نذورات
به عنوان دومنبع اصلی درآمد برای تأمین
و تهیه نیازمندی های مهمانسرای رضوی
افزون بر بودجه سالانه ای که از طرف آستان

مهمانسرای حضرت رضا (ع)، یکی از
قدیمی ترین اماکن بارگاه ملکوتی امام
هشتم (ع) به شمار می آید که منابع اطلاعاتی
موجود در سازمان کتابخانه ها، موزه ها و
مرکز اسناد آستان قدس رضوی به ویژه
اسناد مکتوب روایتگر تاریخچه و تحولات آن
در دوران صفویه، افشاریه و قاجاریه است.
به گزارش پایگاه اطلاع رسانی اعتبار و
زیارت، سهراب پورمحمدتقی جعفرآبادی
کارشناس اداره اسناد آستان قدس رضوی
در این باره اظهار کرد: اگرچه بر طبق اسناد
موجود تاریخ این مهمانسرا با عنوان «کارخانه
مبار که» به دوره صفویه بازمی گردد، اما
زمینه های تأسیس آن به دوران قبل از صفویه
به ویژه به دوره تیموریان می رسد. وی ادامه
داد: در کتاب «مکارم اخلاق» به وجود مکانی
به نام «غلو رخانه» در حرم مطهر رضوی در
قبل از تأسیس حکومت شیعه مذهب صفویه
اشاره شده است که هر روز در آن جا به اطعام
فقرا، ضعفا و ایتام پرداخته می شد. بنابر این
می توان گفت که تاریخ اطعام در حرم رضوی
به قبل از دوره صفویه برمی گردد.

● قدیمی ترین سند از ۴۳۵ سال قبل

پورمحمدتقی جعفرآبادی با اشاره به این که
قدیمی ترین سند تاریخی باقی مانده از
مهمانسرای آستان قدس رضوی متعلق
به سال ۱۰۱۰ هجری قمری یعنی ۴۳۵
سال قبل است، افزود: بدین ترتیب تاریخ
رسمی تأسیس مهمانسرا با عنوان «مطبخ»
به دوره صفویه برمی گردد و از این زمان به
بعد است که به صورت منظم به اطعام روزانه
مبادرت ورزیده اند؛ چنان که صدها برگ
سند این دوره تاریخی آستان قدس رضوی
به مهمانسرای حضرت اختصاص دارد. وی
با بیان این که مهمانسرا در دوره افشاریه نیز
به حیات خود ادامه داد، اما مقدار طبخ غذای
آن در این دوره کاهش یافت، گفت: در دوره
سلطنت فتحعلی شاه قاجار و اعزام حاج میرزا
موسی خان به عنوان نخستین تولیت مقتدر
آن عصر به مشهد و بازپس گیری و احیای

● نام های قدیم مهمانسرا

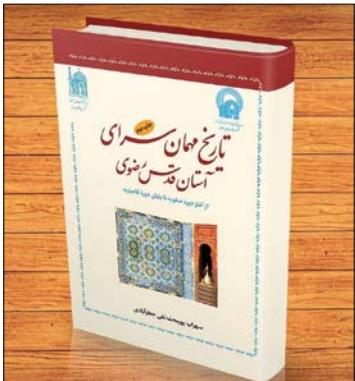
پورمحمدتقی جعفرآبادی گفت: در عصر
پهلوی اول، دو کارخانه مبار که خادمی و
کارخانه مبار که زواری به یکدیگر ملحق و
به «مهمانخانه حضرتی» معروف شد. در
دوره پهلوی دوم نیز به مهمانسرای آستان
قدس تغییر نام داد و سرانجام پس از استقرار
حکومت جمهوری اسلامی تا کنون با عنوان
رسمی «مهمانسرای حضرت رضا (ع)»
مشغول فعالیت است. وی درباره دیگر
نام های قدیم مهمانسرای آستان قدس
رضوی افزود: براساس منابع تاریخی موجود
از مهمانسرا با عناوینی همچون مطبخ،

قدس رضوی برای مهمانسرا در نظر گرفته
می شد، مطرح بوده است.

● مشاغل مختلف

وی افزود: در اسناد مکتوب موجود به
اسامی اشخاص، مناصب، مشاغل،
مقامات و کارکنان مهمانسرا نیز اشاره
شده است که می توان از «توشمال (حاکم
آشپزخانه»، «حویج دار (کسی که طبّاخان
و کارکنان مطبخ نیازهای روزمره خویش
را از وی درخواست و دریافت می کردند)،
«سفره چی (پیشخدمت)»، «ایاغچی (مسئول
نگهداری و احتمالاً شست و شوی ظروف)»،
«قایوچی (دربان)» و... نام برد. این
کارشناس اداره اسناد آستان قدس رضوی
بیان کرد: همچنین این اسناد بیانگر مواردی
از جمله نوع نذورات مهمانسرا، کمیت،
کیفیت و زمان پذیرایی در مهمانسرا، انواع
و اجزای غذاهای مهمانسرا، ظروف و لوازم
مهمانسرا در دوره های تاریخی گذشته است.
شایان ذکر است، علاقه مندان برای کسب
اطلاعات بیشتر در باره تاریخچه مهمانسرای
حضرت رضا (ع) می توانند به کتاب «تاریخ
مهمانسرای آستان قدس رضوی (از آغاز
دوره صفویه تا پایان دوره قاجاریه) تألیف
سهراب پورمحمدتقی جعفرآبادی که در
۱۹۹۱ صفحه توسط بنیاد پژوهش های
اسلامی آستان قدس رضوی منتشر شده
است، مراجعه کنند.

بایسته های زیارت کودکان در حرم ها

● تذکرهای افراطی و استرس زا به کودک ممنوع

این محقق و مؤلف حوزه خانواده در نکته ای
دیگر گفت: خانواده باید مراقب کودکان
باشد؛ ولی نباید استرس و ترس را با تذکراتی
افراطی به کودک منتقل کنند که اگر دست از
من جدا شود، فلان اتفاق تلخ برایت می افتد.
این ها را نباید به این شکل به کودک گفت.
ناباید ترس و فوبیایی برای آن ها شکل داد.
باید مواظب باشیم، مسئول شان ما هستیم.

● لزوم اخلاق خوش والدین هنگام زیارت

حجت الاسلام تراشیون درباره رفتار والدین

● تشییع جنازه ها در حرم در معرض دید کودکان نباشد

وی در ادامه گفت: در برخی صحن ها تشییع
جنازه های حرم بر گزار می شود که ممکن
است گریه ها و شیون اطرافیان برای بچه ها
مناسب نباشد و خاطر تلخی را برای آنان
شکل بدهد؛ به خصوص اگر اولین صحنه هایی
باشد که از تشییع می بینند؛ از این رو این
تشییع جنازه ها باید مدیریت بشود. اگر
هشدار ی قرار است داده شود اگر نکته و بنری
بنا هست نوشته شود که زائر بداند، این صحن
محل تشییع اموات هم هست؛ یعنی این را
خانواده ها باید بداند تا بتوانند مدیریت کنند.

همیشه زیارت طولانی برای کودکان بد
نیست. نکته ای که باید رعایت شود عدم
سخت گیری به کودکان هنگام زیارت
است... باید امور و صحنه های ناخوشایند
که ممکن است خاطره بدی در ذهن کودک
ایجاد کند، مدیریت شود... این که زیارت را
شرط خرید بکنیم، ممکن است تضعیف خود
زیارت هم باشد.
قسمت قابل توجهی از زائران اعتبار
مقدسه و حرم های اهل بیت (ع)، کودکان
هستند که با خانواده خود در اماکن مقدسه
حضور می یابند. اما حضور کودکان در
سفرهای زیارتی و محفل های معنوی دارای
ظرافت های تربیتی است که توجه به آن ها
در تربیت دینی کودکان لازم و ضروری
است؛ از این رو در این زمینه گفت وگویی
داشته ایم با استاد برجسته تربیت دینی
حجت الاسلام والمسلمین سید علیرضا
تراشیون که چهره های آشنا در حوزه تربیت
است. حجت الاسلام تراشیون در گفت و گو
با پایگاه اطلاع رسانی اعتبار و زیارت، درباره
نکاتی که والدین هنگام حضور کودکان
در زیارت و حرم های ائمه (ع) باید رعایت
کنند، نکات ارزنده ای را مطرح کرد که بخش
نخست آن در ادامه تقدیم می شود:

● زیارت های طولانی و عدم سخت گیری در زیارت

حجت الاسلام تراشیون درباره زیارت های

زیارت در کلام بزرگان

مهندسی الهی
در هجرت امام رضا (ع)

عمر مبارک امام رضا (سلام...) (علیه) تقریباً پنجاه
و پنج سال بوده است - یعنی از سال ۱۴۸ که سال
شهادت امام صادق (علیه السلام) است تا سال
۲۰۳ - تمام زندگی این بزرگوار با همه این عظمت ها
و عمق ها و ابعاد گوناگونی که می شود برای آن ذکر
کرد و تصویر کرد، در همین مدت عمر نسبتاً کوتاه
انجام گرفته است. از این مدت پنجاه و پنج سال،
نزدیک به بیست سال - تقریباً نوزده سال - مدت
امامت این بزرگوار است، اما همین مدت کوتاه را
که ملاحظه می کنید، تأثیری که در واقعیت دنیای
اسلام گذاشت و به گسترش و عمقی که به معنای
حقیقی اسلام پیوستن به اهل بیت (علیهم السلام)
و آشنا شدن با مکتب این بزرگواران انجامید، یک
داستان عجیبی است، یک دریای عمیقی است.
آن وقتی که حضرت به امامت رسیدند، دوستان
و نزدیکان و علاقه مندان حضرت می گفتند که:
علی بن موسی در این فضا چه کار می تواند انجام
بدهد - این فضای شدت اختناق هارونی که در
روایت دارد که می گفتند: و سیف هارون قطع شد؛
خون می چکد از شمشیر هارون - این جوان در این
شرایط، در ادامه جهاد امامان شیعه و در مسئولیت
عظیمی که بر عهده اش است، می خواهد چه بکند؟
این اول امامت علی بن موسی الرضا (علیه السلام)
است. بعد از این نوزده سال با بیست سال که پایان
دوران امامت و شهادت علی بن موسی الرضا است،
وقتی شما نگاه می کنید، می بینید که همان تفکر
و لایت اهل بیت و پیوستگی به خاندان پیغمبر
آن چنان گسترشی در دنیای اسلام پیدا کرده که
دستگاه ظالم و دیکتاتور بنی عباس از مواجهه با آن
عاجز است؛ این را علی بن موسی الرضا انجام داده.
این حرکت امام رضا (علیه السلام) است؛ تا بالاخره
مأمون طی همان قضایایی که شنیده اید و تکرار
شده است و می دانید، احساس می کند که ناچار
است علی بن موسی الرضا (علیه السلام) را - که
بانیّت های خاص خودش، آن بزرگوار را از مدینه
کشانده بود، آورده بود، به خود نزدیک کرده بود
و قصد کشتن آن بزرگوار را هم نداشت - برخلاف
آن چه تدبیر کرده بود، به شهادت برساند؛ کار قضاء
الهی و اراده الهی و تدبیر الهی - که پاره تن پیغمبر
است علی بن موسی الرضا (علیه السلام) را - که
خود این یک تدبیر الهی است، یک مهندسی الهی
است - به وسیله دشمنان اهل بیت انجام بگیرد.
کار برای اهداف بلند را این جور ی باید انجام داد؛
نگاه به بلند مدت را با این انگیزه ها، با این نیت ها،
با این امیدها باید انجام داد.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار فرامردان
سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۱۳۹۲/۰۶/۲۶

در حرم گفت: والدین هنگام زیارت باید
بهترین اخلاق و رفتار را در حرم داشته
باشند. اگر ناراحتی و مشکلی هم داریم آن
را پشت در ورودی حرم بگذاریم و وارد حرم
شویم. در حرم شاداب و بشاش باشیم و
ارتباط کلامی خوب با کودکان داشته باشیم.

● قول تفریح، خرید و بازار بعد و قبل زیارت، باید بدون پیش شرط باشد

وی درباره ضمیمه کردن بازار و خرید و تفریح
با زیارت گفت: این که با خرید و تفریح بعد و
قبل زیارت، خاطره خوبی از زیارت در ذهن
کودکان بسازیم، خوب است منتها باید بدون
پیش شرط قبلی باشد. این که قول بدهیم اگر
حرم بیایی خرید می برمت، اشتباه است. بله
بدون انتظار و هماهنگی می شود این کار را
کرد؛ بعد زیارت یک خوراکی یا اسباب بازی
همه برای کودک خرید. این طور این خرید
مکمل خوبی برای زیارت می شود؛ اما این که
زیارت را شرط خرید بکنیم، ممکن است
تضعیف خود زیارت هم باشد؛ از این جهت که
کودک وقتی وارد حرم می شود هی بگوید
کی می رویم خرید؟ کی می رویم خرید؟ یاد
خاطره ای از پدر بزرگم افتادم. ایشان رسم و
روند کارش این بود که از شهرستان که خانه
ما می آمد، روز آخر یک اسکناس برای ما هدیه
می داد. ما این را می دانستیم؛ لذا از روز اول
که می آمد ما می پرسیدیم کی میری؟ اگر
اسکناس را روز اول می داد این طور نبود.